

***PODSUMOWANIE WRAZ
Z UZASADNIENIEM DO PROJEKTU
„Program Ochrony Środowiska dla Gminy
Wierzbica na lata 2026-2030”***

Warszawa, 2026

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA.....	3
2. CEL OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO OPIS.....	3
3. STANOWISKO ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOŚ	4
4. INFORMACJA O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA	4
5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE	10
6. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU	10
7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	10

1. PODSTAWA PRAWNA

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wierzbica na lata 2026-2030 (zwany dalej POŚ dla Gminy Wierzbica) kwalifikuje się do dokumentów, o których mowa w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) (zwanej dalej *ustawą ooś*). Może więc wymagać przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, od której, zgodnie z art. 48 ust. 1 *ustawy ooś*, można odstąpić po uzgodnieniu z właściwymi organami, oraz – według art. 54 ust. 2 *ustawy ooś* – udziału społeczeństwa. Udział społeczeństwa w opracowywaniu programów ochrony środowiska wynika również z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) zwanej dalej *ustawą poś*.

Zgodnie z art. 42 pkt 2 *ustawy ooś* do sporządzonego dokumentu załącza się informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu i o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone podczas konsultacji społecznych uwagi i wnioski. Również, zgodnie z art. 55 ust. 3 *ustawy ooś*, załącza się podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie opiniowania, wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone, oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2. CEL OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO OPIS

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ dla Gminy Wierzbica jest realizacja przez gminę polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Dokument stanowić będzie podstawę systemu zarządzania środowiskiem w celu jego ochrony zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Jest też wypełnieniem obowiązku gminy wynikającego z art. 17 ust. 1 *ustawy poś*.

Głównym celem strategicznym POŚ dla Gminy Wierzbica jest poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy oraz utrzymanie dobrego stanu tam, gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji dotychczasowych działań w zakresie ochrony środowiska.

Opracowując POŚ dla Gminy Wierzbica zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego i jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru gminy, tj. państwowego monitoringu środowiska, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz studium literatury.

POŚ dla Gminy Wierzbica zawiera:

- 1) omówienie spójności z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla,
- 2) charakterystykę ogólną Gminy Wierzbica oraz omówienie sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- 3) ocenę stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6)

- zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami.
- 4) opis słabych i mocnych cech, szans i zagrożeń (analiza SWOT) dla każdego obszaru interwencji,
  - 5) wyznaczone cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska i przeprowadzonej analizy SWOT,
  - 6) prognozę stanu środowiska w kolejnych latach wraz z omówieniem kwestii adaptacji do zmian klimatu,
  - 7) harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych,
  - 8) zidentyfikowane zadania monitorowane,
  - 9) wskaźniki monitorowania postępu realizacji zadań i celów z określeniem źródła informacji i poziomu docelowego
  - 10) system realizacji POŚ w zakresie zarządzania, finansowania i monitorowania w oparciu o ustalone wskaźniki.

Wyznaczone na kolejne lata zadania i kierunki interwencji pozwolą osiągnąć zdefiniowane cele i umożliwią zrównoważony rozwój gminy w poszanowaniu dla środowiska. Przyjęte rozwiązania uwzględniają edukację ekologiczną i inne działania prowadzące do poprawy stanu jakości powietrza i wód powierzchniowych, racjonalizacji gospodarki wodno-ściekowej, odpowiedniego gospodarowania odpadami komunalnymi, ochrony przed hałasem i poważnymi awariami, a także utrzymania i rozwoju zieleni gminnej, form ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego na terenie gminy. POŚ dla Gminy Wierzbica jest ponadto ważnym źródłem informacji na temat stanu środowiska na terenie gminy oraz narzędziem kontroli postępów w zakresie jego ochrony i poprawy stanu.

3. STANOWISKO ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOS

Na podstawie art. 47 ust. 3 *ustawy oos* wnioskowano o potwierdzenie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowanego dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie stwierdził konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (pismo znak: WOOŚ-II.410.177.2025.BS z dnia 4 lutego 2026 r.).

4. INFORMACJA O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA

W opracowywaniu dokumentu został zapewniony udział społeczeństwa. Informację o wyłożeniu dokumentów do publicznego wglądu podano do wiadomości poprzez obwieszczenie na stronie biuletynu informacji publicznej Gminy Wierzbica. Zainteresowane osoby mogły zapoznać się z dokumentem i złożyć ewentualne uwagi lub wnioski w ciągu 21 dni, od dnia 27 lutego 2026 r. do dnia 20 marca 2026 r.

Dnia 28 lutego 2026 r. wpłynęły uwagi do dokumentu od jednego mieszkańca, które zestawiono w poniższej tabeli wraz z odniesieniem i informacjami o dokonanych zmianach w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wierzbica na lata 2026-2030*.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Szczegółowa treść uwagi	Sposób rozpatrzenia	Uzasadnienie/odniesienie	Informacja o zmianie
1.1	Mieszkaniec 1	Analiza błędów finansowych i poprawności budżetowania	Nieprawidłowe ramy czasowe kwalifikowalności wydatków z Krajowego Planu Odbudowy (KPO)	uwzględniono	Uwaga zasadna.	dokonano korekty tabela 37. (s. 60-61)
1.2	Mieszkaniec 1		Powolywanie się na wygaszone instrumenty finansowe: Rządowy Fundusz Polski Ład	uwzględniono	Uwaga zasadna.	dokonano korekty w tabeli 37. (s. 60-61)
1.3	Mieszkaniec 1		Krytyczne niedoszacowanie kosztów systemowych stanowiska Ekodoradcy	nie uwzględniono	Proponowana zmiana wykracza poza zakres przedmiotowego opracowania dokumentu jakim jest program ochrony środowiska, przedstawione w dokumencie koszty są szacunkowe.	brak zmian
1.4	Mieszkaniec 1		Anachronizm budżetowy i błędy metodologiczne w przypisach	nie uwzględniono	Powołanie w dokumencie na uchwałę budżetową za 2025 r nie wymaga korekty.	brak zmian
2.1	Mieszkaniec 1		Operowanie na	nie uwzględniono	Zawarte w dokumencie dane	brak zmian

		Ocena przygotowania analizy strategicznej: Błędy i luki merytoryczne	anachronicznych danych o źródłach ciepła		o źródłach ciepła opierają się na danych dostarczonych przez Gminę Wierzbica.	
2.2.1	Mieszkaniec 1	Ocena przygotowania analizy strategicznej: Błędy i luki merytoryczne	Ignorowanie nowych obowiązków ustawowych w gospodarce odpadami: Obowiązek selektywnej zbiórki tekstyliów (od 1 stycznia 2025 r.)	uwzględniono	Uwaga zasadna.	uzupełniono część dot. gospodarki odpadami (s. 49)
2.2.2	Mieszkaniec 1		Ignorowanie nowych obowiązków ustawowych w gospodarce odpadami: Wpływ ogólnokrajowego systemu kaucyjnego (od 1 października 2025 r.)	uwzględniono	Uwaga zasadna.	uzupełniono część dot. gospodarki odpadami (s. 49)
2.3	Mieszkaniec 1		Brak korelacji procesów demograficznych z planowaniem	nie uwzględniono	Proponowana zmiana wykracza poza zakres przedmiotowego opracowania dokumentu jakim jest program	brak zmian

			infrastruktury		ochrony środowiska.	
2.4	Mieszkaniec 1		Dysfunkcyjna analiza SWOT: Zjawisko ubóstwa energetycznego	częściowo uwzględniono	Zjawisko ubóstwa energetycznego może zostać zmniejszone poprzez wszelkie termomodernizacje, na które możliwe są dofinansowania z różnych źródeł.	dokonano korekty w tabeli 8. (s. 29)
3	Mieszkaniec 1	Szczegółowy rejestr niespójności w podziale na obszary interwencji	Wewnętrzna niespójność danych powierzchniowych	uwzględniono	Uwaga zasadna.	dokonano korekty (s. 18, 20)
3.1	Mieszkaniec 1		Ocena stanu powietrza: Wykorzystanie inwentaryzacji z 2020 r. jako bazy dla planu 2026–2030	uwzględniono	Inwentaryzacja przeprowadzona w 2020 r. jest istotnym elementem dla analizy oceny stanu powietrza w Gminie Wierzbica. Uzupełniono rozdział o uaktualnione informacje dot. programu „Czyste Powietrze” (mający na celu poprawę jakości powietrza oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych), który jest	dokonano korekty (s. 25, 28)

					realizowany na terenie Gminy Wierzbica.	
4.1	Mieszkaniec 1	Analiza wpływu reformy Programu „Czyste Powietrze” 2025 na zadania gminy	Nowa rola gminy jako operatora (Energy Poverty Mitigation)	uwzględniono	Uwzględniono funkcję Gminy jako operatora programu „Czyste Powietrze”, którą pełni od roku 2025.	dokonano korekty (s. 25)
4.2	Mieszkaniec 1		Obowiązkowe audyty i standard energetyczny budynku	nie uwzględniono	Proponowana zmiana wykracza poza zakres przedmiotowego opracowania dokumentu jakim jest program ochrony środowiska.	brak zmian
4.3	Mieszkaniec 1		Wykluczenie technologii gazowych i paliw kopalnych	częściowo uwzględniono	Promowanie i wprowadzanie technologii mniej emisyjnych jest istotnym czynnikiem dla poprawy jakości powietrza.	dokonano korekty analizy SWOT (s. 29)
5.1	Mieszkaniec 1	Integracja błękitno-zielonej infrastruktury w kontekście zmian klimatu	Susza rolnicza a melioracja	nie uwzględniono	Uwaga niezasadna.	bez zmian
5.2	Mieszkaniec 1		Ryzyko podtopień a rozbudowa kanalizacji	nie uwzględniono	Uwaga niezasadna.	bez zmian

6	Mieszkaniec 1	Model matematyczny ryzyka finansowego inwestycji kanalizacyjnej	nie uwzględniono	Proponowana zmiana wykracza poza zakres przedmiotowego opracowania dokumentu jakim jest program ochrony środowiska.	bez zmian
---	---------------	---	------------------	---	-----------

5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

W wyniku realizacji zapisów projektu POŚ dla Gminy Wierzbica nie wystąpi oddziaływanie transgraniczne, dlatego też nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU

Założeniem POŚ dla Gminy Wierzbica jest wyznaczenie celów oraz wskazanie kierunków interwencji i zadań, a następnie realizacja zdefiniowanych środków zaradczych i naprawczych, aby stopniowo rozwiązać zdiagnozowane problemy środowiskowe. W dokumencie zawarto ponadto ogólne zalecenia dotyczące ochrony środowiska w tym obszarów cennych przyrodniczo podczas realizacji inwestycji, a także zaznaczono konieczność postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w przypadku realizacji przedsięwzięć znajdujących się w rozporządzeniu Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1724 z późn. zm.). Głównym celem dokumentu jest poprawa stanu środowiska na terenie gminy, dlatego też nie przewiduje się by proponowane działania spowodowały wystąpienie negatywnych oddziaływań na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi na terenie gminy lub prowadziły do trwałego pogorszenia stanu środowiska. W związku z realizacją dokumentu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary prawnie chronione, nie zachodzą więc przesłanki zawarte w art. 55 ust. 2 *ustawy o oś* uniemożliwiające przyjęcie dokumentu. Dokument podlegał ponadto opiniowaniu. W związku z powyższym nie wyznaczono rozwiązań alternatywnych dla zaproponowanych zadań i uznaje się za zasadne przyjęcie sporządzonego dokumentu.

7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Realizacja celów zawartych w POŚ dla Gminy Wierzbica oraz wdrożone działania powinny podlegać monitoringowi. Wynika on z konieczności oceny wpływu podejmowanych działań na środowisko, wśród których mogą być przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, oraz zgodności ich prowadzenia z zasadami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Celem monitoringu jest ponadto określenie postępu realizacji zdefiniowanych zadań i osiągania celów, ocena rozbieżności założeń i wykonania, oraz ewentualne zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Jest również narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Monitoring polega na zbieraniu i analizowaniu dostępnych danych o środowisku oraz zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający określenie efektów wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Głównym narzędziem jest Państwowy Monitoring Środowiska, który zgodnie z art. 23 ust. 2 *ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 425 z późn. zm.), stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o jego stanie.

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego dokumentu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji planowanych zadań. Dla każdego wskaźnika określono wartość bazową i docelową, która będzie podstawą do oceny postępu realizacji celów i zadań POŚ dla Gminy Wierzbica oraz narzędziem

niezbędnym do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ. Przy ustalaniu wskaźników monitorowania wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe wynikające ze stanu środowiska na terenie gminy oraz wyznaczone cele i kierunki interwencji, a także dostępność danych ilościowych i jakościowych.

Oprócz monitoringu państwowego jako narzędzie służące monitorowaniu skutków funkcjonowania obiektów i urządzeń w środowisku należy wskazać analizę (monitoring) porealizacyjną – instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, której uzyskanie jest wymagane dla realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z art. 71 ust. 2 *ustawy ooś*).

Data sporządzenia dokumentu: 31.03.2026 r.